

УДК 336.76.657 (477)

JEL classification: E22, G11, M41, P45

Мар'ян ТРІПАК

*кандидат економічних наук, доцент,
директор, викладач,
кафедра фінансів та економіки,
Подільський спеціальний навчально-
реабілітаційний соціально-економічний
коледж, Україна*
E-mail: tmm.75@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0001-6924-5469>
<https://publons.com/researcher/3297000/marian-tripak/>
ResearcherID: AАН-8615-2019

Олександр ЛАВРУК

*доктор наук з державного управління,
кандидат економічних наук,
заступник директора з питань ліцензування
та акредитації, викладач,
кафедра фінансів та економіки,
Подільський спеціальний навчально-
реабілітаційний соціально-економічний
коледж, Україна*
E-mail: arhangelprime@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-7932-0036>
<https://publons.com/researcher/2178197/alexander-lavruk/>
ResearcherID: S-2602-2016

© Мар'ян Тріпак, Олександр Лаврук, 2020

Отримано: 05.11.2020 р.
Прорецензовано: 19.11.2020 р.
Рекомендовано до друку: 16.12.2020 р.
Опубліковано: 16.12.2020 р.

Ця стаття розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0, яка дозволяє необмежене повторне використання, розповсюдження та відтворення на будь-якому носії, за умови правильного цитування оригінальної роботи.

Мар'ян Тріпак (Україна)
Олександр Лаврук (Україна)

ФІНАНСОВІ ІНВЕСТИЦІЇ У СИСТЕМІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

АНОТАЦІЯ

Розглядаються актуальні аспекти розв'язання наукової проблеми з удосконалення оцінки і обліку фінансових інвестицій за національними та міжнародними стандартами. Уточнено поняття дефініції фінансових інвестицій, обґрунтовано необхідність їх поділу за терміном утримання (поточні, довгострокові), з позиції власності (корпоративні, боргові) та з метою оподаткування. Багатогранність та відсутність точного визначення поняття фінансових інвестицій пов'язані з досить широкою сферою їх застосування в господарській діяльності. Мета дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні комплексу питань обліку фінансових інвестицій за національними і міжнародними стандартами та розробці пропозицій з удосконалення обліку фінансових інвестицій. Вказано, що теоретичне, методологічне і організаційне забезпечення ведення обліку фінансових інвестицій варто віднести до актуальних завдань в системі ведення бухгалтерського обліку і складання звітності. Підкреслюється, що фінансові інвестиції характеризують здійснювані операції, що забезпечують можливість отримання прав, цінних паперів і низки інших фінансових інструментів з метою отримання прибутку та іншої вигоди. Зазначено, що виокремлення фінансових інвестицій є важливим процесом, оскільки з моменту визнання їх активом вони стають об'єктом бухгалтерського обліку. З'ясовано, що об'єкти інвестицій відрізняються за спрямуванням і участю держави, характером і змістом інвестиційного циклу, масштабом і направленістю проекту, ефективністю використання вкладених коштів. Обґрунтовано концептуальні підходи до визначення методів оцінювання фінансових інвестицій в бухгалтерському обліку. Розроблено пропозиції та практичні рекомендації, котрі можуть у подальшому використовуватися у практичній діяльності суб'єктів господарювання.

Тріпак М., Лаврук О. Фінансові інвестиції у системі бухгалтерського обліку. *Економічний аналіз*. 2020. Том 30. № 3. С. 197-204.

DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2020.03.197>

Ключові слова: фінансові інвестиції; фінансові вкладення; інвестиційна діяльність; стандарти бухгалтерського обліку; облікова інформація; фінансова звітність.

UDC 336.76.657 (477)

JEL classification: E22, G11, M41, P45

Maryan TRIPAK

*PhD in Economics, Associate Professor,
Director, Lecturer,
Department of Finance and Economics,
Podilsky Special Education and Rehabilitation
Socio-Economic College, Ukraine*
E-mail: tmm.75@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0001-6924-5469>
<https://publons.com/researcher/3297000/mariya-tripak/>
ResearcherID: AAH-8615-2019

Oleksandr LAVRUK

*Doctor of Science in Public Administration,
PhD in Economics,
Deputy Director for Licensing and Accreditation,
Lecturer,
Department of Finance and Economics,
Podilsky Special Education and Rehabilitation
Socio-Economic College, Ukraine*
E-mail: arhangelprime@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-7932-0036>
<https://publons.com/researcher/2178197/alexander-lavruk/>
ResearcherID: S-2602-2016

© Maryan Tripak, Oleksandr Lavruk, 2020

Received: 05.11.2020

Revised: 19.11.2020

Accepted: 16.12.2020

Online publication date: 16.12.2020

This is an Open Access article, distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 license, which permits unrestricted re-use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

Maryan Tripak (Ukraine)
Oleksandr Lavruk (Ukraine)

FINANCIAL INVESTMENTS IN THE ACCOUNTING SYSTEM

ABSTRACT

Actual aspects of solving the scientific problem of improving the assessment and accounting of financial investments according to national and international standards are considered. The concept of defining financial investments is clarified, and the need to divide them by the term of maintenance (current, long-term), from the point of view of ownership (corporate, debt), and for tax purposes is justified. The versatility and lack of an accurate definition of the concept of financial investments are associated with a fairly wide range of their application in economic activities. The purpose of the research is to theoretically substantiate a set of issues of accounting for financial investments according to national and international standards and develop proposals for improving accounting for financial investments. It is indicated that theoretical, methodological and organizational support for accounting for financial investments should be attributed to urgent tasks in the accounting and reporting system. It is emphasized that financial investments characterize the operations performed that provide the opportunity to obtain rights, securities and a number of other financial instruments in order to obtain profit and other benefits. It is noted that the allocation of financial investments is an important process, since from the moment they are recognized as an asset, they become an object of accounting. It was found out that investment objects differ in the direction and participation of the state, the nature and content of the investment cycle, the scale and direction of the project, and the efficiency of using the invested funds. Conceptual approaches to determining methods for evaluating financial investments in accounting are substantiated. Proposals and practical recommendations have been developed that can be further used in the practical activities of business entities.

Tripak, M., & Lavruk, O. (2020). Financial investments in the accounting system. *Economic analysis*, 30 (3), 197-204.

DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2020.03.197>

Keywords: financial investments; financial investments; investment activities; accounting standards; accounting information; financial statements.

Вступ

На даний час інвестиційна привабливість України є однією з актуальних соціально-економічних проблем, що обумовлено специфікою приватизаційного процесу. Водночас новий рівень розвитку продуктивних сил держави залежить від оптимального використання її інвестиційного потенціалу. Однак, в Україні господарська діяльність в умовах неактивних інвестиційних процесів є недостатньо розвиненою. Особливої уваги заслуговує вирішення проблеми розвитку інвестиційної діяльності в період ринкової трансформації та тоді, коли економіка країни у зв'язку з критичною ситуацією (воєнні дії, економічна криза, інфекційна пандемія, порушення ритмічності ринку праці) потребує значних обсягів інвестицій. Залученню інвестиційних ресурсів також не сприяє призупинення приватизаційних процесів.

Зазначені причини, як і багато інших, не дозволяють приймати зважені рішення про фінансування та не дають можливості оцінювати ефективність раніше отриманих пропозицій. А тому вітчизняні системи обліку, аналізу і аудиту, що пов'язані з інвестиційними вкладеннями, вимагають подальшого удосконалення. Проблема обліку фінансових інвестицій розглядалися у роботах зарубіжних і вітчизняних науковців, серед яких М. Бондар, Ф. Бутинець, С. Голов, А. Дамодаран, Дж. Ж. Вейгант, Д. Кізо, В. Костюченко, Я. Крупка, Л. Крушвіц, В. Рудницький, В. Сопко, Т. Уорфілд, Г. Уманців та багато інших

Натепер залишається невирішеною низка питань, пов'язаних з адаптацією світових принципів і підходів до оцінки, обліку і контролю фінансових інвестицій до вітчизняних умов господарювання. Доцільним є більш поглиблене дослідження питання подальшого наближення до вимог міжнародних стандартів бухгалтерського обліку і фінансової звітності національних стандартів з обліку фінансових інвестицій. Актуальними для вітчизняної практики є питання електронного документального оформлення, реєстрації фактів господарської діяльності та відображення інвестиційних процесів у фінансовій звітності.

Мета і завдання статті

Метою дослідження є теоретичне обґрунтування комплексу питань обліку фінансових інвестицій за національними і міжнародними стандартами та розробка пропозицій з удосконалення обліку фінансових інвестицій.

Для досягнення поставленої мети ставилися такі завдання: обґрунтувати сутність та поняття фінансових інвестицій з метою визначення їхнього

місця у складі активів, як об'єктів обліку і аудиту; розглянути альтернативні варіанти оцінки фінансових інвестицій, оскільки вони до цих пір ще не знайшли широкого застосування в практиці, стосовно визначених у вітчизняних стандартах обліку; сформулювати пропозиції по удосконаленню класифікації фінансових інвестицій для покращення їхньої оцінки, обліку та відображення у фінансовій звітності; запропонувати прийоми та процедури перевірки фінансових інвестицій, як складової аудиту фінансової звітності.

Виклад основного матеріалу

Дослідження показали, що зростання ролі інвестиційної діяльності у розвитку економіки України, наявність досить нестійких тенденцій у формуванні і переміщенні капіталів, глобалізація та вплив цих процесів на інвестиційні потоки зумовлюють поглиблений інтерес вітчизняних науковців до цієї сфери з метою вибору найбільш оптимальної моделі бухгалтерського обліку. Пошук та розробка раціональних моделей, котрі стимулюють інвестиційні і паралельно трансформаційні процеси, потребує досконалого знання історії, теорії та практики інвестиційної діяльності. Більш глибоке дослідження основних історичних етапів розвитку інвестиційних теорій, світової практики їхнього застосування під час реалізації економічних програм окремих суб'єктів господарювання щодо інвестиційних процесів та суттєвого впливу міжнародної інвестиційної діяльності на розвиток національних економік, дає можливість проаналізувати недоліки і переваги, наслідки та перспективи, мотивації застосування на практиці відповідних інвестиційних моделей.

Слід зазначити, що інвестування характеризує розміщення грошових або інших активів, котрі повинні приносити фінансову вигоду їхньому власнику. Об'єктами інвестицій (реальні, фінансові) може виступати науково-технічний і виробничий цикл створення продукції, товарів, послуг та їхні елементи: наукові дослідження, проектно-конструкторські роботи, розширення виробництва, реконструкція та оновлення виробничих потужностей. Об'єкти інвестицій відрізняються за характером і участю держави, характером і змістом інвестиційного циклу, масштабом і направленістю проекту (комерційна, соціальна, управлінська), ефективністю використання вкладених коштів.

Варто зазначити, що з процесом інвестування нероздільно пов'язані фінансові інвестиції, котрі мають широку сферу дослідження в науці та застосування у областях господарській діяльності (рис. 1).

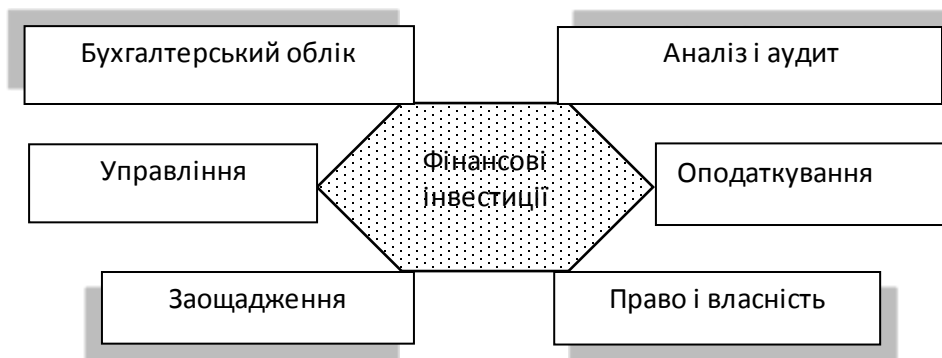

Рис. 1. Сфери застосування фінансових інвестицій

Наразі зазначені напрямки є важливими, оскільки в кожного з них є власна мета, цілі, завдання дослідження та характерні принципи, що їх видозмінюють. Водночас вони не можуть існувати відокремлено, а тому їхній розгляд відбувається у тісному взаємозв'язку. Усе це спонукає до уточнення визначення фінансових інвестицій для забезпечення цілей бухгалтерського обліку з урахуванням їхніх характерних особливостей. Оскільки поняття "фінансові інвестиції" є практично новим, то воно зовсім недавно почало використовуватися у наукових дискурсах. Зокрема стверджується, що "фінансові інвестиції – це довгострокові фінансові вкладення в цінні папери (акції, облигації, сертифікати, векселі); у спільні підприємства, які забезпечують гарантовані доходи" [1, с. 383-384].

Виокремлення фінансових інвестицій є важливим процесом, оскільки з моменту визнання їх активом вони стають об'єктом бухгалтерського обліку. Зазвичай при зверненні до відповідного національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку стосовно методики відображення відповідного об'єкта обліку виникає потреба визначитися в економічній сутності фінансових інвестицій, виходячи із вимог існуючих нормативно-правових актів. При цьому основним національним положенням, котре регулює бухгалтерський облік фінансових інвестицій в Україні, визначає методологічні засади формування в обліку інформації про фінансові інвестиції, операції із спільної діяльності та її розкриття у фінансовій звітності, є ПСБО 12 "Фінансові інвестиції".

Встановлено, що норми Положення (стандарту) 12 застосовуються підприємствами, організаціями і іншими юридичними особами незалежно від форм власності (окрім бюджетних установ та підприємств, котрі відповідно до законодавства складають фінансову звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності). У результаті, згідно з національними стандартами, фінансові

інвестиції характеризують активи, котрі утримуються суб'єктами господарювання з метою збільшення прибутку (відсотків, дивідендів), зростання вартості капіталу або інших вигід для інвестора [2].

Зазначимо, що з 01.01.2015 року набув чинності наказ (№1163) Міністерства фінансів, котрим запроваджено НП(С)БО 133 "Фінансові інвестиції" та скасовано Положення з бухгалтерського обліку фінансових інвестицій бюджетних установ, затверджене наказом (№ 611) Міністерства фінансів від 14.11.2013 року, у якому вказано методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про фінансові інвестиції та її відображення у фінансовій звітності [3].

Відповідно до Податкового кодексу України фінансовими інвестиціями є господарські операції, що передбачають придбання корпоративних прав, цінних паперів, деривативів та інших фінансових інструментів [4]. У міжнародних стандартах фінансової звітності (МСФЗ 28 "Інвестиції в асоційовані підприємства") зазначено, що фінансові інвестиції є активами, які утримуються підприємством з метою збільшення прибутку (відсотків, дивідендів), зростання вартості капіталу або інших вигід для інвестора [5].

На нашу думку, фінансові інвестиції характеризують здійснювані операції, що забезпечують можливість отримання прав, цінних паперів і низки інших фінансових інструментів з метою отримання прибутку та іншої вигоди. Таке визначення поняття фінансових інвестицій конкретизує їхню сутність з позиції власності, тобто в обмін на вкладені кошти суб'єкт господарювання одержує інші активи у формі корпоративного права або ж боргового зобов'язання.

При визначенні сутності інвестування дуже часто цей процес поділяється на фінансове і капітальне інвестування. У результаті до фінансових інвестицій, з метою проведення обліку, відносяться лише ті вкладення, котрі здійснюються за межі окремо

взятого господарюючого суб'єкту [6]. Такого роду твердження не суперечить, а підтверджується Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку (П(С)БО) № 12 «Фінансові інвестиції» та Законом України „Про інвестиційну діяльність». Зокрема П(С)БО № 12 «Фінансові інвестиції» визначає методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про фінансові інвестиції та її відображення у фінансовій звітності та присвячений оцінці, обліку і виокремленню лише тих фінансових інвестицій, котрі здійснюються на сторону.

Слід зазначити, що дефініції інвестиції і фінансові інвестиції потребують деякого уточнення, котре повинно задовольняти вимоги бухгалтерського обліку, а також повинні бути дотримані основні принципи складання фінансової звітності. Зокрема, інвестиційні активи необхідно відносити до категорії розширеного відтворення, котра є основним інструментом формування мікро – і макроекономічних пропорцій, оскільки визначає темпи економічного росту. Відповідно під фінансовими інвестиціями необхідно розуміти вкладання активів в обмін на корпоративні права, або ж у активи, що засвідчують боргові зобов'язання та передбачають отримання прибутку або ж інших економічних вигод. Ураховуючи низку цілей обліку важливо також обов'язкове набуття юридичного статусу фінансовими інвестиціями. Наразі їх слід вкладати за межі конкретного суб'єкта господарювання з відповідним оформленням різного роду документації, що передбачена господарським законодавством. Усе це конкретизує сутність фінансових інвестицій з позиції власності, тобто в обмін на вкладені кошти суб'єкт господарювання отримує інші активи у формі корпоративного права чи боргового зобов'язання.

Безумовно при дієвому функціонуванні П(С)БО 12 «Фінансові інвестиції» став можливим поділ фінансових інвестицій за видами та за певними класифікаційними ознаками: термін (поточні, довгострокові) і мета утримання, відношення до права власності, рівень впливу (незначний, суттєвий, повний) інвестора на об'єкт інвестування. Окрім цього низка нормативних документів дозволяють здійснювати поділ фінансових інвестицій за формою власності (приватна, колективна, комунальна, державна) об'єкта інвестування, напрямком інвестування з метою проведення оподаткування фізичних (різні форми виплат) і юридичних осіб у межах регіональних ознак (фінансові інвестиції можуть здійснюватись в межах територіально-адміністративної одиниці України (місто, район, область, регіон) та кордонів України).

З'ясовано, що найбільш важливим є поділ

фінансових інвестицій за терміном їх утримання (поточні, довгострокові), з позиції власності (корпоративні, боргові) та з метою оподаткування. Класифікація за терміном утримання, що передбачена П(С)БО 12, широко застосовується на практиці поряд з метою оподаткування, однак її критерії не впливають на оцінку та облік фінансових інвестицій з їхнім подальшим відображенням у фінансовій звітності.

Зазначимо, що поточні фінансові інвестиції характеризують інвестиції у високоліквідні ринкові цінні папери з метою залучення тимчасово вільних коштів на термін менше одного року. У балансі вони знаходять відображення у складі поточних (оборотних) активів. При цьому поточні інвестиції повинні бути легко реалізовані на ринку, а запланований термін утримання до їхнього погашення чи продажу не повинен перевищувати одного року. Між тим довгострокові фінансові інвестиції, на відміну від поточних, характеризують собою вкладення на термін більше одного року з метою одержання додаткового прибутку або ж надбання впливу (корпоративні права, опціони на придбання і продаж акцій і ін.) на об'єкт інвестування.

Встановлено, що існують такого роду довгострокові інвестиції:

- у цінні папери, що визначають право власності (привілейовані і звичайні акції);
- у боргові зобов'язання різних компаній (облігації, довгострокові векселі, заставні цінні папери);
- у дочірні компанії, філії, спільні підприємства у випадку, коли дані про їхню діяльність не входять у консолідовану звітність;
- ті, що направляються до спеціальних фондів з цільовою орієнтацією (Пенсійний фонд, Фонди соціального страхування).

Отже, названі критерії та відповідні класифікації фінансових інвестицій, що передбачені нормативними актами, є важливими для здійснення бухгалтерського обліку та відображення інформації про фінансові інвестиції у фінансовій і податковій звітності.

Встановлено, що натепер у міжнародній практиці відсутня необхідність законодавчого поділу фінансових інвестицій, оскільки особливості їх обліку та оцінки уже передбачені різними за своїм призначенням нормативними документами. Окрім цього питання проведення оцінки є найбільш невизначеним у числі інших методів бухгалтерського обліку. Зараз практично відсутній єдиний підхід до визначення поточної вартості відповідних активів. Водночас від правильності визначення вартості останніх залежить прийняття низки економічних і управлінських рішень.

Зазвичай оцінка виступає важливим елементом в управлінні інвестиційними процесами не тільки для власних потреб інвестора, але й для акціонерів, банків та ряду інших зовнішніх користувачів економічної і облікової інформації. Відтак, без відповідно проведеної оцінки вкладених ресурсів інвестори не спроможні будуть отримати необхідну інформацію про використовувані їхні кошти виконавцями інвестиційних проектів. У результаті відхилення оцінки від реального фінансового стану суб'єктів господарювання унеможливує правильність визначення обсягу прибутку, рівня рентабельності та виявлення фактичного розміру збитків.

Варто зазначити, що у зарубіжних країнах практикують оцінювати інвестиції з позиції понесених витрат, застосовувати ринковий підхід та здійснювати оцінку інвестицій, порівнюючи з очікуваними доходами об'єктів інвестування. Це дає можливість встановлювати взаємозалежності між величинами інвестованого капіталу і доходом від його використання в часі. Оцінка інвестицій за рівнем доходності ґрунтується на передбаченні того, що вартість вкладеного капіталу буде дорівнювати поточній вартості прав на майбутній дохід.

На даний час питання вибору методів оцінки і визначення реальної вартості фінансових активів в процесі інвестування є досить важливим для вітчизняних обліковців та вимагає певної відповідальності, оскільки ринок фінансових інвестицій і фондовий ринок є одними з

регуляторів сучасної ринкової економіки. Усе це потребує формування належного інструментарію для здійснення оцінки фінансових інвестицій. Стверджується, що оцінка це "спосіб вираження з допомогою грошового вимірника наявності та руху господарських засобів" [7, с. 190], а також те, що "вартісна оцінка в бухгалтерському обліку є вимірником, який дає змогу узагальнити всі господарські факти – явища та процеси" [8, с. 61]. Втім, щоб забезпечити більш точне і оптимальне оцінювання фінансових інвестицій, необхідно скористатися існуючим світовим досвідом (метод оцінки за поточною ринковою вартістю) та адаптувати його до вітчизняних умов ринкового середовища.

Варто зазначити, що за вимогою міжнародних стандартів практично усі фінансові інвестиції, що дають право власності (акції), і в боргові зобов'язання (облігації) повинні відображатися за ринковою вартістю при умові її легко визначеності. Винятком можуть бути інвестиції в боргові зобов'язання, котрі інвестор має намір і можливість утримувати до встановленої дати погашення, а також інвестиції в цінні папери, що засвідчують право власності і обліковуються за методом участі в капіталі. Відповідно до міжнародних стандартів фінансові інвестиції класифікуються у розрізі інвестицій, ринкову вартість котрих неможливо легко встановити або ж визначити, а також інвестиції, що утримуються до дати погашення або ж призначені для продажу (рис. 2).

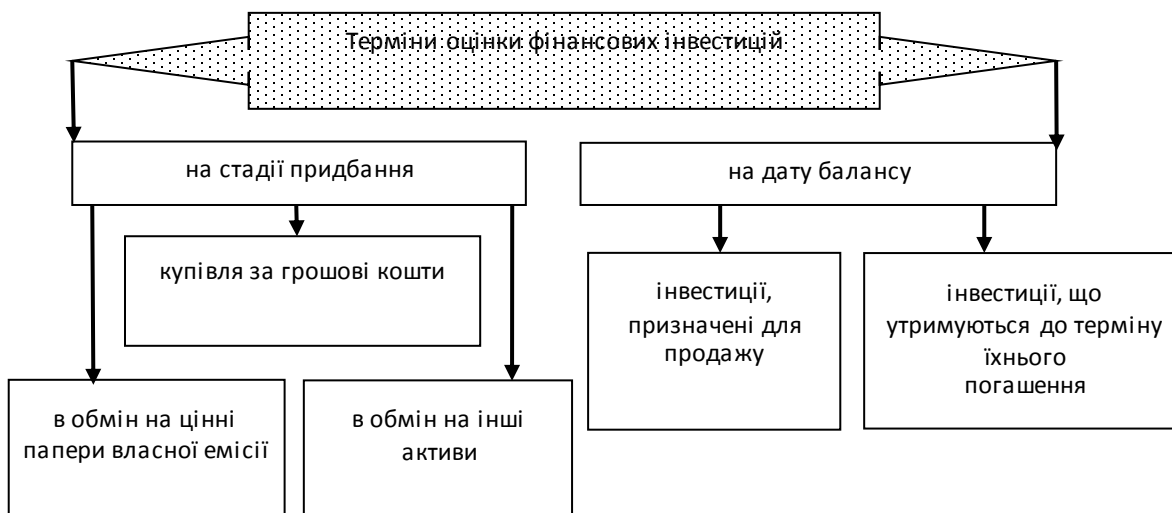

Рис. 2. Терміни оцінки фінансових інвестицій

Передусім слід зазначити, що згідно П(С)БО 12 при первинному придбанні фінансові інвестиції оцінюються і відображаються у бухгалтерському обліку за собівартістю, котра включає ціну придбання, комісійні винагороди, мито, податки, збори, обов'язкові платежі та інші витрати, що

безпосередньо пов'язані з придбанням відповідної фінансової інвестиції.

Такого ж роду процес можна прослідкувати і при отриманні фінансових інвестицій в обмін на інші активи, то тоді їхня собівартість визначається за справедливою вартістю (оплата зобов'язання в

результаті операції між обізнаними, зацікавленими і незалежними сторонами) цих активів. Якщо ж придбання фінансової інвестиції відбувається шляхом обміну на цінні папери власної емісії, то її собівартість визначається за справедливою вартістю переданих цінних паперів. Однак, у складних умовах фондового ринку оцінка фінансових інвестицій за справедливою вартістю не у повній мірі відповідає реаліям українського фондового ринку, оскільки не забезпечена відповідною інформацією стосовно достовірного відображення вартості фінансових інвестицій у звітності.

Натомість для здійснення оцінки на дату балансу важливо враховувати фінансові інвестиції, що підлягають продажу, а також ті, від котрих передбачається отримувати прибутки у вигляді відсотків та дивідендів. Водночас ці види фінансових інвестицій повинні приносити економічні вигоди (прибуток). При цьому дохід від фінансових інвестицій, призначених для продажу, можна отримати за рахунок змін під час їхнього функціонування на фондовому ринку або ж коливань вартості між датою придбання та датою продажу. Наразі головним критерієм для застосування відповідного методу оцінки є ступінь впливу інвестора на об'єкт інвестування.

Висновки і пропозиції

Дослідження показали, що розвиток всесвітнього ринку інвестицій сприяє розробці і впровадженню загальних принципів обліку і стандартів фінансової звітності. Щоразу у міжнародних стандартах регламентуються найбільш важливі моменти відповідного напрямку обліку, котрий розглядається в кожному стандарті або ж використовується під час розроблення національних стандартів. Порівняння характеристик аналізованих стандартів бухгалтерського обліку показало, що зазначені нормативні документи мають не тільки подібні, але й відмінні характеристики. Окрім цього вони надають користувачам інформацію стосовно змін у складі фінансових інвестицій протягом певного періоду. Встановлено, що національний стандарт бухгалтерського обліку "Фінансові інвестиції" містить недостатньо чіткі вимоги для здійснення обліку фінансових інвестицій. А тому суб'єктам господарювання необхідно самостійно вирішувати питання про можливість застосовувати міжнародні стандарти для ведення обліку або ж дотримуватись національних.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Савицька Г. Економічний аналіз діяльності підприємства. Київ : Знання, 2005. 662 с.
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 "Фінансові інвестиції" № 91 від 26.04.2000р. Із змінами та доповненнями Міністерства фінансів № 627 від 27.06.2013 р. Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0284-00>.
3. Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України з бухгалтерського обліку. Наказ №1163 Міністерства фінансів України від 25.11.2014 р. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1603-14>.
4. Податковий Кодекс України № 2755-VI від 2.12.2010р. ВВР, 2011, № 29. Із змінами, внесеними згідно із Законами № 540-IX від 30.03.2020. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
5. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 28 (МСБО 28). Інвестиції в асоційовані підприємства від 01.01.2012 р. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_046.
6. Крупка Я. Д. Облік інвестицій: [монографія]. Тернопіль: Економічна думка, 2001. 302 с.
7. Кужельний М. В., Лінник В. Г. Теорія бухгалтерського обліку. Київ : КНЕУ, 2001. 334 с.
8. Сопко В. В. Бухгалтерський облік у підприємстві, ТОВ „Центр навчальної літератури», 1995. 267 с.

REFERENCES

1. Savitska, G. (2005). *Economic analysis of the company's activities*. Kyiv: Knowledge [in Ukrainian].
2. Ministry of Finance of Ukraine, (2013). Order № 91 «Accounting regulation (standard) 12 "financial investments». (as amended by the Ministry of Finance № 627 of 27.06.2013). Retrieved from: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0284-00> [in Ukrainian].
3. Ministry of Finance of Ukraine, (2014). Order № 1163 «On approval of amendments to certain regulatory legal acts of the Ministry of Finance of Ukraine on accounting». Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1603-14> [in Ukrainian].

4. Tax Code Of Ukraine, (2010). With changes made in accordance with Laws № 540-IX of 30.03.2020. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> [in Ukrainian].
5. International accounting standard 28, (2012). *Investments in associates enterprises*. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_046 [in Ukrainian].
6. Krupka, Ya. D. (2001). *Investment accounting*. Ternopil: Economic Thought [in Ukrainian].
7. Kuzhelny, M. V. and Linnyk, V. G. (2001). *Accounting theory*. Kyiv: KNEU [in Ukrainian].
8. Sopko, V. V. (1995). *Accounting in entrepreneurship*, Kyiv: LLC «Center for educational literature» [in Ukrainian].